

Plats för karismatik saknas i pingstkyrkors gudstjänster

Pingstpastor Henrik Åström: Mer genomtänkt liturgi kan ge plats för Andens gåvor

Henrik Åström har tittat närmare på gudstjänsterna vid två pingstkyrkor i Malmö, den lite nyare Hillsong-församlingen (kopplad till Köpenhamn) och den mer traditionella Europaporten. (Thomas Österberg)

Av [Thomas Österberg](#) 22 januari 2021 11:35

Dop, nattvard, lovsång, förbön och barnvälsignelse är naturliga inslag – troshandlingar – i pingstförsamlingarnas gudstjänster. Men praktiserandet av Andens gåvor har ingen genomtänkt plats, utan riskerar att gå förlorat, hävdas i en ny undersökning. Välplanerade gudstjänster ger samtidigt litet utrymme för spontanitet.

Det är Henrik Åström, pastor och föreståndare för pingstförsamlingen i Lund som drar ovanstående slutsatser i en ny teologisk [masteravhandling under rubriken "Med heliga upplyfta händer"](#). Han har undersökt hur gudstjänsten och olika "handlingar" kopplade till den – vid sidan av predikan – formar tron i församlingsgemenskapen.

Efterlyser medvetenhet

Henrik Åström konstaterar att pingstkyrkorna oftast har en mycket välplanerad gudstjänst där olika trosformande handlingar ingår i det han kallar "liturgin", eller gudstjänstordningen, ord som inte så ofta används i pingstsammanhang. Han påpekar samtidigt att församlingens medvetenhet ofta är låg om handlingarnas betydelse när tron ska formars och att viktiga dimensioner därmed kan gå förlorade.

– Det som har varit mest uppseendeväckande för mig är nog att det inte finns en tydlig och genomtänkt plats i liturgin för karismatiken. Särskilt eftersom pingstförsamlingarna talar så mycket om de andliga gåvorna i sina trosdokument. Detta riskerar då att gå förlorat på sikt, säger Henrik Åström.

Profetia i smågrupper

De andliga gåvorna i Bibeln gäller uttryck som profetia, tungotal, förbön för sjuka och kunskapens ord. Det som tillbaka i tiden har varit naturliga inslag – troshandlingar – i en pingstförsamlings gudstjänst säger pastorerna nu i huvudsak har förflyttats till smågrupper och cellgrupper i stället, uppger han.

Här finns alltså det klart största glappet mellan det församlingarna säger sig stå för utifrån Bibeln och det man sedan praktiserar i gudstjänsten, enligt undersökningen.

Han påpekar att gudstjänsten har fått en allt större betydelse i kyrkorna i relation till andra samlingar.

Mer modern kyrka ingår

Henrik Åström har tittat närmare på gudstjänsterna vid två pingstkyrkor i Malmö, den lite nyare Hillsong-församlingen (kopplad till Köpenhamn) och den mer traditionella Europaporten. Undersökningen har gjorts i regi av Ansgar Höyskole i Norge, som samarbetar med frikyrkliga Örebro Teologiska Högskola.

– Pastorena förklarar att de ofta har dåliga erfarenheter av karismatiken i gudstjänsten – och att det har varit svårt att kontrollera när man släppt något löst och det har blivit fel. Jag kan som pastor förstå det. Men man har inte hittat former för att hantera detta.

Henrik Åström, pastor och föreståndare för Pingstkyrkan i Lund. (Privat)

Svårt med spontanitet

Henrik Åström konstaterar att inslag som lovprisning, bön, predikan, barnvälsignelse och dop har sina uttänkta former och platser i de båda pingstförsamlingarna, och i den pentakostala gudstjänsten. Men både Hillsong och Europaporten i Malmö lämnar överlag litet utrymme för församlingens spontana gensvar och agerande, uppger han.

– Detta kan vara svårt att få ihop med den pingstkarismatiska öppenheten för “Andens nu”. Spontaniteten – att kunna uttrycka ett “amen”, eller den fria bönen – har varit tecknet på äkthet. Men nu är det mer vad Anden säger till pastorn eller

mötesledaren. Det finns något i den strukturella ordningen som gör församlingen mer till åskådare än deltagare, även om inte alla håller med om det, säger Henrik Åström.

En mer medveten liturgi som skapar delaktighet och plockar in det karismatiska i olika församlingars gudstjänster skulle gå mer ihop med pingstteologin, anser Henrik Åström. Han ser "trosformande handlingar" som ett viktigt inslag när den svenska pingströrelsen öppnar och bjuder in till sina kyrkor.

Fakta: Henrik Åströms forskarfrågor

- Vilka trosövertygelser uttrycker den pentekostala gudstjänstens liturgi och handlingar och hur kan gudstjänsten som trosformande miljö stärkas och utvecklas?
- Vad är utmärkande drag i söndagsgudstjänstens gudstjänst?
- Vad ligger till grund för församlingarnas gudstjänstliturgi och hur förhåller den sig till församlingens explicita teologi och spiritualitet?
- Hur skulle gudstjänsten kunna förstärkas som en trosformande miljö?